



## Asia

Ympäristönsuojelulain 65 § mukainen päätös Neova Oy:n turvetuotantoalueiden vaikutustarkkailuohjelmasta Pirkanmaan ELY-keskuksen alueella vuodesta 2023 eteenpäin.

## Hakija

Neova Oy

## Tarkkailuohjelman vireilletulo

Neova Oy:n turvetuotantoalueiden vaikutustarkkailuohjelman päivitys on tullut vireille 15.12.2021 Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen hyväksyttäväksi. Vaikutustarkkailuohjelmaesitystä on päivitetty 21.12.2022.

## Toiminta

Länsi-Suomen Ympäristölupavirasto ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto ovat myöntäneet ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan usealle turvetuotantoalueelle Länsi-Suomessa Vapo Oy:lle ja Kekkilälle. Turvetuotantoalueiden toiminnasta nykyisin vastaa Neova Oy (ent. Vapo Oy). Esitetty vaikutustarkkailuohjelma koskee Pirkanmaan ELY-keskuksen toimialueella yhteensä n. 30 tuotantoaluetta. Alueiden tarkkailussa on voimassa 22.12.2014 hyväksytty vaikutustarkkailuohjelma vuosille 2014–2018, kunnes päätös esitetystä tarkkailuohjelmasta vuodesta 2023 eteenpäin on lainvoimainen. Hakijan mukaan esitetystä vaikutustarkkailuohjelmassa on huomioitu Pirkanmaan ELY-keskuksen antamat lausunnot aiemmasta ohjelmasta. Tämä ohjelma korvaa siten Vapo Oy:n ja Kekkilän aiemmin hyväksytyt vaikutustarkkailuohjelmat.

## Pirkanmaan ELY-keskuksen toimivalta

Käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailuohjelmaa koskevan esityksen piiriin kuuluvien turvetuotantoalueiden ympäristölupien päästö- ja vaikutustarkkailua koskevien lupamääräyksien mukaan luvan saajan on tarkkailtava toiminnan päästöjä ja vaikutusta vesistön tilaan Pirkanmaan ympäristökeskuksen/Pirkanmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Lisäksi osalla tuotantoalueita on Pirkanmaan ympäristökeskuksen /Pirkanmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla tarkkailtava pölyn ja melun vaikutusta alueella.

## Asian vireilletulo

Neova Oy on 15.12.2021 toimittanut Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle hyväksyttäväksi Neova Oy:n päivitysesityksen turvetuotantoalueiden vaikutustarkkailuohjelmasta. Ohjelmaesitystä on päivitetty 30.11.2022 ja 21.12.2022 ELY-keskuksen pyytämien täydennysten takia. Ohjelmaesitys korvaa nykyisen käytössä olevan ohjelman.

## Tarkkailuohjelmaesitys

Tarkkailuohjelmassa esitetään Neova Oy:n Pirkanmaan ELY-keskuksen alueen turvetuotantoalueiden vaikutustarkkailuohjelma vuodesta 2023 eteenpäin sisältäen vesistö-, pohjavesi-, melu- ja pölytarkkailun sekä biologisen tarkkailun. Luonnonsuojelullisissa ja kalataloustarkkailuissa noudatetaan niiden omia erillisiä tarkkailuohjelmia. Aiemmista tarkkailuohjelmista poiketen käyttö ja -päästötarkkailun osuus on jätetty ohjelmasta pois, sillä niiden toteuttamisesta on määrätty suoraan alueiden ympäristöluvuissa.

## Tarkkailuohjelmaan esitetyt muutokset ja niiden perustelut

### Käyttö- ja päästötarkkailu

Käyttö- ja päästötarkkailua toteutetaan ympäristöluvien mukaisesti eikä niitä ole sisällytetty vaikutustarkkailuohjelmaan.

### Vesistötarkkailu

Vesistötarkkailu on suoritettu vuoden 2022 loppuun saakka jokavuotisena. Nyt ohjelmassa esitetään vesistötarkkailun toteuttamista joka kolmas vuosi (tarkkailuvuodet 2025, 2028 ...jne.) ja vain erityistapauksissa vuosittain. Niillä kohteilla, joissa on edellytetty myös biologista tarkkailua, toteutetaan vaikutustarkkailu samana vuonna. Perusteluina muutokselle Neova on esittänyt, että perustapauksessa turvetuotannon vesistötarkkailua ei ole tarpeen suorittaa jokavuotisena. Tärkeinä pidetyillä vesistökohteilla turvetuotannon vaikutusten tarkkailua jatketaan jokavuotisena. Näitä tilanteita ovat Natura-alueen tai luonnonsuojelualueen läheisyys tai turvetuotannon suuri osuus valuma-alueesta. Uusien alueiden osalta vesistötarkkailua suoritetaan vuosittain kuntoonpanon ja kahden tuotantovuoden ajan. Vaikutustarkkailuohjelman liitteessä 3 on esitetty tarkkailupistekohtaiset perustelut näytteenottorytmeihin ja liitteessä 7 on merkitty vesistötarkkailupisteet kartalle. Vesistöjä on tarkkailtu vuodesta 1999 lähtien vuosittain, joten tarkkailutietoa on pitkältä ajalta ja se on Neovan mukaan kattavaa.

Vesistötarkkailu tulokset toimitetaan ympäristöhallinnon vedenlaaturekisteriin (Vesla) kuukauden kuluessa tulosten valmistumisesta. Tarkempi vesistötarkkailuraportti laaditaan joka 3.

vuosi, siten ensimmäinen laajempi raportti toimitetaan tarkkailuvuodesta 2025. Muutoin vesistötarkkailua raportoidaan vuosittain vain taulukkoina ja diagrammeina ilman sanallista analysointia.

Tarkkailussa, näytteenotossa sekä näytteiden käsittelyssä ja analysoinnissa noudatetaan yleisiä hyviä toimintatapoja, voimassa olevia standardeja ja ympäristöhallinnon julkaisuja. Vesistönäytteistä tehdään taulukon 1 mukaiset määritykset. Kiintoaineen määrittäminen on esitetty toteutettavan suodatinkoolla 1,2 µm.

### **Biologinen tarkkailu**

Biologista tarkkailua tehdään pääsääntöisesti silloin, jos turvetuotannon kuormitus on alueellisesti merkittävä. Biologiset tarkkailut tehdään kolmen (3) vuoden välein liitteessä 4 esitetystä paikoista ja seuraava tarkkailuvuosi on 2025. Käyttökelpoisen menetelmän on a-klorofyllipitoisuuden, kasviplanktonin lajikoostumuksen ja kasviplanktonin biomassan määritykset. Jokivesistöissä toteutetaan koskipohjaeläinten lajiston määrittäminen sekä piilevyhteisöanalyysi. Biologisessa tarkkailussa noudatetaan ympäristöhallinnon sisävesien biologisen seurannan yleisohjetta "Jokien ja järvien biologinen seuranta - näytteenotosta tiedon tallentamiseen". Pohjaeläintarkkailun näytteenoton suunnittelu, maastohavainnointi ja tulosten tallentaminen toteutetaan käyttäen ympäristöhallinnon pohjaeläintietojärjestelmää (POHJE) ja sen lomakkeita.

### **Pöly- ja melutarkkailu**

Mikäli ympäristöluvuissa on tarkkoja määräyksiä pöly- ja meluhaittojen mittauksista, niin silloin mittaukset toteutetaan lupien mukaisesti. Tarvittavista mittauksista esitetään erillinen mittaussuunnitelma. Neovan mukaan turvetuotannon pöly- ja meluhaittojen tarkkailemiseksi suositeltavin menetelmä on aistinvarainen havainnointi, jota pidetään perusmenetelmänä ja toteutetaan selvitysmenettelyn mukaisesti. Mikäli selvitysmenettely antaa aiheutta, niin tällöin tehdään mittaukset erikseen laadittavan ja valvovan viranomaisen hyväksymän mittaussuunnitelman mukaisesti. Pöly- ja melutarkkailua suoritetaan liitteen 1 mukaisesti kohteissa. Em. tarkkailua ei suoriteta niinä vuosina, jolloin tuotantoalueella ei ole tuotantoa eikä jälkihoitovaiheessa.

Pölymittauksessa käytetään leijuvaan pölyn mittauksia tai mahdollisia optisia mittalaitteita. Leijuvaan pölyn mittaamiseen käytetään mm. standardisoitua tehokeräysmenetelmää (SFS 3863) ja mikäli leijuvaan pölyn mittaus ei ole mahdollista, toteutetaan pidempiaikainen laskeutuvan pölyn mittaus.

Turvetuotannon meluvaikutukset ympäristöön selvitetään tarpeen vaatiessa mittauksin tai melumallinnuksen avulla. Mittaamisessa noudatetaan ympäristömelun mittaamisesta annettua ohjetta (Ympäristöministeriö 1995).

Pöly- ja/tai melumittauksista laadittava raportti toimitetaan raportin valmistuttua ELY-keskukselle sekä kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille.

### **Pohjavesitarkkailu ja vesistöjen pinnankorkeuksien seuranta**

Pohjavedentarkkailua tehdään, jos tuotantoalue sijaitsee veden hankintaan soveltuvan pohjavesialueen läheisyydessä siten, että hanke voi aiheuttaa jonkin pohjavettä ottavan laitoksen vedensaannin vaikeutumista, vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän hyväksikäyttömahdollisuuden huonontumista taikka haja-asutuksen talousveden saannin vaikeutumista. Lisäksi tarkkailua tehdään junaradan/ratapenkereen läheisyydessä Väyläviraston vaatimilla kohteilla. Tuotantoalueiden ympäristöluvista voi olla velvoite tarkkailla lähialueen pohjaveden korkeutta tai veden laatua. Nykyisen tarkkailuohjelman mukaan pohjaveden korkeutta seurataan talousvesikaivoista ja/tai pohjavesiputkista tehtävillä mittauksilla säännöllisesti vuosittain kohteesta riippuen 1–4 kertaa vuodessa eri vuodenaikoina; kevättalvella, kahdesti kesällä ja kerran syksyllä. Pinnankorkeuden tarkkailua esitetään ohjelman myötä muutettavan kaksi kertaa vuodessa tehtäväksi liitteessä 6 selviävillä kohteilla, jolloin mittaukset suoritetaan kevättalvella ja syksyllä. Neovan mukaan tällä mittaustiheydellä saadaan riittävä kuva pinnankorkeuden muutoksista alueilla, joilla pinnankorkeutta on mitattu jo useamman vuoden ajan ja joiden osalta ei ole havaittu merkittävää muutosta.

Tarkkailuohjelmassa esitetään pohjaveden laatua tarkkailtavan pohjavesinäytteillä kerran joka kolmas vuosi, mikäli ympäristölupa ei muuta edellytä. Pohjaveden laadun tarkkailu ajoitetaan tuotantokauden loppuun, loppukesään tai syksyyn. Pohjavesien laaduntarkkailussa määritetään alkaliniteetti, pH, sähkönjohtavuus, sameus, väri, kemiallinen hapenkulutus ( $COD_{Mn}$ ), rauta ja mangaani ellei ympäristölupa muuta edellytä. Pohjavesitarkkailun kohteet on esitetty liitteessä 6. Pohjavesitarkkailutulokset raportoidaan vuosittain ELY-keskukselle, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Väylävirastolle. Pohjavesitarkkailun tulokset viedään ympäristöhallinnon Povet-rekisteriin kuukauden kuluessa niiden valmistumisesta. Mikäli pohjavesitarkkailun tuloksissa havaitaan huomattavia poikkeamia, raportoidaan tuloksista välittömästi valvontaviranomaisille.

Pohjavesitarkkailu, tarkkailukaivot ja -putket on esitetty yhdessä vesistöjen pinnankorkeuden seurannan kanssa liitteessä 6. Pinnankorkeuden seuranta käsittää Talasnevan tuotantoalueen läheisen Talasjärven pinnankorkeuden mittauksen.

### **Liitteet**

1. Pirkanmaan ELY-keskuksen alueen: Tuotantoalueet ja kooste vaikutustarkkailuista
2. Pirkanmaan ELY-keskuksen alue: Tuotantoalueiden vesien purkureiitit
3. Pirkanmaan vesistö tarkkailupisteet (s. 1–3)

4. Pirkanmaan ELY-keskus: Biologiset tarkkailupisteet
5. Pöly- ja melukirjemalli (s. 1–2)
6. Pirkanmaan pohjavesitarkkailu ja vesistöjen pinnankorkeuksien seuranta
7. Vesistötarkkailupisteiden karttaliitteet (s. 1–4)

## Asian käsittely

### Kuuluttaminen

Pirkanmaan ELY-keskus on kuuluttanut vaikutustarkkailuohjelmaesityksen ajalla 12.01.-10.02.2023 Pirkanmaan ELY-keskuksen Internet-sivuilla sekä vaikutusalueen kaupunkien ja kuntien ilmoitustauluilla. Vaikutustarkkailuohjelmasta ei ole tullut muistutuksia.

### Lausunnot

Pirkanmaan ELY-keskus on varannut mahdollisuuden lausunnon jättämiseen Etelä-Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksilta.

**Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksella** ei ollut lausuttavaa koskien Neova Oy:n Pirkanmaan turvetuotantoalueiden vaikutustarkkailuohjelmaa (3.2.2023).

**Varsinais-Suomen ELY-keskus** esittää lausuntonaan (10.2.2023, VARELY/1125/07.00/2010) vaikutustarkkailuohjelmasta seuraavaa: Vaikutustarkkailuohjelmassa esitetään kiintoaineen määrittelylle suodatusta 1,2 µm:n koon suodatinkoolla. Varsinais-Suomen ELY-keskus on jo pitkään edellyttänyt turvetuotannon vesistötarkkailuissa käytettävän kiintoaineen suodatuksessa Nuclepore (0,4 µm) suodatinkokoa. Menetelmällä saadaan tarkempi ja luotettavampi kuva turvetuotantoalueilta lähtevän kiintoaineen määrästä. Tulosten vertailtavuuden takia olisi hyvä, jos sama menetelmä olisi kaikissa ELY-keskuksissa käytössä. Varsinais-Suomen ELY-keskuksella ei ole muuta lausuttavaa asiassa.

**Punkalaitumen kunnan ympäristönsuojelun** osalta on (11.1.2023) ilmoitettu, että ei ole lausuttavaa Neova Oy:n turvetuotantoalueiden vaikutustarkkailuohjelmasta.

**Ikaalisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen** on (3.2.2023) lausuntona todennut, että vaikutustarkkailuohjelma vaikuttaa kattavalta ja siitä ei ole huomautettavaa.

**Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta** on (7.2.2023 § 17) päättänyt lausuntonaan vaikutustarkkailuohjelmasta seuraavaa: Tuotantoalueiden vesistötarkkailu noudattaa näytepisteiden osalta paljolti aikaisempia tarkkailuja. Sarkinnevan osalta puuttunee kuitenkin eteläisen reitin seuranta (Työlänoja ja Heinilampi). Seurantaa tulisi myös laajentaa ainakin Nivusnevan osalta kattamaan Lokalammen

ja Heinilammen alapuolisia vesistöjä (esim. Heiniluoma ja Lokaluoma), kun Lokaluoman reitillä on tehty vesistökuunnostustöitä ja Heiniluoma laskee Vuorijärveen ja edelleen Kirkkojärveen. Sammalnevan osalta tarkkailuun tulisi ottaa myös Petäjäjärvi, missä tehdään myös kalastoseurantaa turvetuotannon vuoksi. Biologisia vaikutuksia tulisi laajentaa Sompasuon osalta koskemaan myös Mustajärveä, joka on vedenlaadultaan erinomainen ja sijaitsee osin pohjavesialueella.

Lisäpisteillä päästäisiin paremmin valuma-aluekohtaisiin kuormitustarkasteluihin ja mahdollisiin suojelusuunnitelmiin ja kunnostuksiin. Kuormitus eri turvetuotantoalueilta on jatkunut vuosikymmeniä ja on perusteltua saada tarkempi kuva kuormituksesta.

Näytteenottoa esitetään harvennettavaksi kohteilla, mistä on jo paljon tutkimustietoa ja tilanne on vakiintunut. Ilmastonmuutoksesta johtuvia sään ääri-ilmiöitä esiintyy kuitenkin yhä useammin, jolloin näytteenottotiheyksien ja -määrien tulisi vaihdella enemmän sään vaihtelujen mukaisesti. Nykyisellä säännöllisellä, harvennettavalla ja ennalta määrättyllä näytteenottotiheydellä jää useimmiten suurimpien sateiden aiheuttama kuormituksen kasvu huomiotta. Vaikutustarkkailuohjelmassa tulisikin edellyttää näytteenottoa myös poikkeusoloissa, jolloin saataisiin tietoa myös poikkeuksellisten sääolojen kuormituksista. Tietojen avulla voitaisiin tarvittaessa miettiä korjauskeinoja myös poikkeuksellisten tilanteiden vesiensuojelutoimiin.

Lautakunta esittää lisäksi, että vuosiraportit vesistövaikutuksista toimitettaisiin niiden vesialueiden omistajille, joiden vesistöihin kuormitusta kohdistuu. Kun yhä useammalla valuma-alueella tehdään vesien kunnostustöitä, palvelisivat tulokset vesialueiden omistajia vesistöjen seurannassa, kunnostusten suunnittelussa, kunnostustöissä ja kalastonhoidossa.

**Valkeakosken ympäristönsuojeluviranomaisella** (10.2.2023) ei ole lausuttavaa vaikutustarkkailuohjelmasta.

**Ylöjärven ympäristönsuojelulla** on (10.2.2023) ilmoittanut, että ei ole lausuttavaa vaikutustarkkailuohjelmasta.

**Virtain ympäristönsuojelu** on (20.2.2023) ilmoittanut, että Virtain lupapalvelulautakunnan puolesta ei anneta lausuntoa, mutta asia oli tiedoksiantona kokouksessa. Tärkeää on, että tiedot viedään suoraan Veslaan ja Povetiin.

### **Hakijan vastine lausuntoihin**

Neova Oy on antanut vastineensa 17.5.2023 vaikutustarkkailuohjelmasta saatuihin lausuntoihin.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausuntoon Neova vastaa seuraavasti:

Varsinais-Suomen ELY-keskus esittää vesistötarkkailussa kiintoaineen määrityksessä käytettävän suodattimen vaihtamista ja täten pyrkii muuttamaan kiintoaineanalyysien tulosten tulkintaa turvetuotannolle epäedullisempaan suuntaan. Näin tehtäessä vesistötarkkailun kiintoaineen analyysitulosten tulkinta tulisi muuttamaan perustavanlaatuisesti ja vertailtavuus sekä turvetuotannosta lähtevään veteen että kansallisesti muiden maantieteellisten alueiden turvetuotannon vesistötarkkailun tuloksiin kärsisi.

Asiassa on käyty keskustelua Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa jo vuosia. Toistaiseksi Neova Oy:n hallinnoimista turvetuotantoalueista vain muutamalla (Pietarrahka, Eurassuo, Linturahka ja Vatilähteennevan yksi vesistötarkkailupiste) vesistötarkkailut on muutettu niin, että kiintoaineen määrittäminen tehdään eri suodattimella. Eli toisin sanoen valtaosa Varsinais-Suomen vesistötarkkailuista on edelleen toimivalla 1,2 suodattimella. Tiheämmällä suodattimella tehty määrittäminen on hitaampi analyysi ja kuormittaa laboratorioita enemmän. Tämä heijastuu myös hintaan jossain kohtaa. Neova Oy pysyy esityksessään käyttäen turvetuotannon vesistötarkkailussa 1,2 µm suodatinta, jolloin vertailtavuus sekä historiatiedon kanssa että nykyisen päästötarkkailun tulosten kanssa säilyy luotettavana.

Parkanon kaupungin lausuntoon Neova vastaa seuraavasti: Sarkinnevan eteläisen reitin osalta lisätään tarkkailuohjelman liitteeseen 3 Hanhijärven näytteenottopiste, joka on jäänyt epähuomiossa puuttumaan. Tämä on kuitenkin ollut seurannassa vuosia ja tarkkailun on tarkoitus jatkua osana vaikutustarkkailuohjelmaa. Muilta osin Sarkinnevan vesistötarkkailua ei ole tarpeen muuttaa.

Nivusnevan lohkon 3 vedet laskevat 1,7 km etäisyydellä matalaan ja lähes umpeen kasvaneeseen Heinilampeen, joka on nykyisellään ollut mukana Neovan tarkkailuissa omaehtoisesti. Heiniluoman etäisyys Nivusnevasta on kuitenkin vielä huomattavasti suurempi, eikä Heiniluoman lisäämisellä turvetuotannon vaikutustarkkailuun uskota saavan mitään lisähyötyä. Nivusnevan noin 28 ha valuma-alueen osuus Heinilammesta ja sitä seuraavasta Heiniluomasta on vähäinen ja siten kuormitus ei ole merkittävä. Nivusnevan lohkojen 1–2 vedet ohjataan pintavalutus kentän 1–2 kautta Lokalammen (kuuluu tarkkailuohjelmaan) kautta Lokaluomaan. Neovan näkemyksen mukaan Lokalammen alapuolelle voidaan perustaa uusi tarkkailupiste. Lokaluoman varrelle tehdyt vesistökuunnostukset eivät voi olla perustana määrittäessä turvetuotannon vesistötarkkailun näytteenoton sijainteja, vaikka tuotettua tietoa voidaan käyttää myös muiden hankkeiden avuksi.

Sammalnevan osalta vesistötarkkailuun voidaan lisätä Petäjajärven tarkkailupiste. Mahdollisten lisättävien vesistötarkkailupisteiden koordinaatit määritetään yhdessä tarkkailua suorittavan konsultin kanssa.

Parkanon kaupungin lausunnossa esiintyvän Sompasuon oletetaan vastineessa tarkoittavan Sompanevaa. Mustajärveen ei esitetä lisättäväksi biologista seurantaa, sillä Sompanevan valumavesiä ei johdeta Mustajärven kautta eivätkä tulokset siten kuvastaisi turvetuotannon kuivatusvesien vaikutuksia.

Turvetuotannon kuormitus- ja vesistötarkkailuraportit julkaistaan vuosittain Neovan nettisivuilla <https://www.neova-group.com/fi/vastuullisuus/turvetuotannonvastuullisuus/tarkkailuraportit/>, jonka lisäksi vesistötarkkailun tulokset viedään Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään avoimeen ympäristötietojärjestelmään kaikkien hyödynnettäväksi.

Lisäksi Neova huomauttaa, että turvetuotannon kuormitus on tarkasti monitoroitua jatkuvatoimisilla virtaamanmittauksilla sekä vuosia jatkuneilla tarkkailuilla, joten turvetuotannon kuormitus tunnetaan suokohtaisesti hyvinkin tarkasti. Poikkeustilanteissa esim. rankkasateiden aikana haetaan tarvittaessa turvetuotannon lähtevästä vedestä lisänäytteitä, jotka huomioidaan kuormituksen laskennassa. Tämä liittyy kuitenkin turvetuotannon päästötarkkailuun, jota säädellään ympäristölupaprosessin aikana lupaviranomaisen eli aluehallintoviraston toimesta. Tämä on siis erillinen asia, eikä vaikutustarkkailua ja kuormitustarkkailua tulisi sekoittaa keskenään.

Vaikutustarkkailun tarkoituksena on tuottaa tietoa pitkän aikavälin muutoksista, eikä niinkään taltioida vuoden sisäistä vaihduntaa veden laadussa. Sään, tai minkään muunkaan ns. toisinaan toistuvan, koko valuma-alueeseen vaikuttavan ilmiön vuoksi, ei tarkkailua vesistöissä ole turvetuotannon toimesta tarpeen kasvattaa. Mikäli turvetuotannosta lähtevä kuormitus jostain syystä olisi poikkeuksellisen suuri, tulisi se ilmi päästötarkkailun ja/tai päästötarkkailun lisänäytteenoton yhteydessä.

## Pirkanmaan ELY-keskuksen ratkaisu

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) hyväksyy Neova Oy:n 21.12.2022 toimittaman esityksen ”Läntisen Suomen turvetuotantoalueiden vaikutustarkkailuohjelma Pirkanmaan ELY-keskuksen alueella v. 2023 eteenpäin” seuraavin täsmennyksin:

### Vesistötarkkailu

Vesistötarkkailua tulee toteuttaa **vuosittain** poiketen liitteessä 3 esitetystä tarkkailutiheydestä seuraavilla 3. jakovaiheen valuma-alueilla sijaitsevien tuotantoalueiden osalta:

- 35.538 Nerkoönjärven valuma-alue (Talasneva pohjoinen, Hakonevat ja Hirvineva)
- 35.574 Sammatinjoen valuma-alue (Hakonevat, Lylyneva)



- 35.535 Vuorijoen valuma-alue (Nivusneva, Ristineva ja Sarkinneva)
- 35.563 Vatajanjoen valuma-alue (Sompaneva)

Hanhisuon ja Lylysuon vesistötarkkailua tulee toteuttaa edelleen **vuosittain** vesienkäsittelyrakenteissa havaittujen haasteiden takia.

Vesistötarkkailua tulee toteuttaa **kahden vuoden välein** seuraavilla 3. jakovaiheen valuma-alueilla sijaitsevien tuotantoalueiden osalta:

- 35.525 Kokemusjoen valuma-alue (Niinineva, Rukoneva)
- 35.522 Mylly-Kartunojan valuma-alue (Saarikeidas; Vuorenpää-Vatilahteenneva)

Liitteen 3 Pirkanmaan vesistötarkkailupisteet taulukkoon tulee täydentää seuraavat uudet tarkkailuasemat ja niiden koordinaatit sekä muut puuttuvat koordinaatit seuraavasti:

- Lylynevan Saaresjärven tarkkailuasema (ETRS-TM35FIN 68832297–300268)
- Mustakeitaan tarkkailuaseman Savajärvi Pitkäkoski korvaaminen edustavammalla valmiilla tarkkailuasemalla Savajärvi 2 (ETRS-TM35FIN 6887125–293507)
- Nivusnevan Lokaluoman uusi tarkkailuasema (ETRS-TM35FIN 6891557–293030)
- Sammalnevan uusi Petäjäjärven Talaanlahden tarkkailuasema (ETRS-TM35FIN 6877360–306912)
- Sarkinnevan Hanhijärven tarkkailuasema (ETRS-TM35FIN 6882782–286308)
- Sompanevan Iso Pelijärven tarkkailuasema (ETRS-TM35FIN 6908056–287729)

Uusilla turvetuotantoalueilla (Hietasalonneva 2, Kaitasuo, Mustakeidas) ja havaintopaikoissa vesistötarkkailua on toteutettava vuosittain kuntoonpanon ajan ja sen jälkeen vähintään kolmen vuoden ajan, minkä jälkeen tarkkailua voidaan erikseen esittää ELY-keskukselle harvennettavaksi. Mahdollinen muutos on erikseen perusteltava.

Hietasalonneva 2 tuotantoalue tulee merkitä lisäksi liitekartalle 7.4.

Vesistötarkkailunäytteistä tulee tehdä tarkkailuohjelman taulukon 1 (s. 7) mukaiset määritykset pääosin esitetysti. Kiintoaineen analysoinnin osalta Pirkanmaan ELY-keskus edellyttää Talasnevan (Talasoja, Ruuppalampi, Iso Tervajärvi, Aurejärvi) sekä Lylynevan (Lylyjoki, Lylyjärvi, Saaresjärvi) sekä Mustakeidas (Vehkapurunlampi, Savajärvi) vesistönäytteiden kiintoaineen määrittämistä 0,4 µm:n suodatinta

käyttäen ohjelman mukaisen suodatinkoon rinnalla yhden tarkkailuvuoden ajan. Kyseisten tarkkailutulosten perusteella arvioidaan erikseen jatkossa vesistötarkkailujen kiintoainemääriyksissä käytettävä suodatinkoko. Sekä arvioidaan tarkkailutiheyden pidentäminen Sammatinjoen valuma-alueen osalta.

Lisäksi Lylysuon Huilunojan tarkkailupisteen näytteistä tulee analysoida alkaliniteetti. Virtavesinäytteiden määriyksiin tulee lisätä myös happipitoisuuden analysointi.

### **Biologiset tarkkailut**

Biologista tarkkailua tulee toteuttaa vaikutustarkkailuohjelman mukaisesti seuraavin lisäyksin:

Sompanevan biologiseen tarkkailuun tulee sisällyttää Mustajärven biologinen tarkkailu sisältäen kasviplankton- ja piilevätutkimukset, mikäli Sompanevan tuotantoalueelta aiheutuu pölyn leviämistä Mustajärven suuntaan. Toiminnanharjoittajan tulee tällöin täydentää tarkkailua edellä mainitusti.

Liitteen 1 koostetaulukkaan tulee päivittää liitteen 4 biologiset tarkkailukohteet; mm. rastit puuttuvat Lylynevan, Sydänmaannevan ja Talasnevan kohdalta.

### **Pöly- ja melutarkkailu**

Tuotannosta aiheutuvan pölyn ja melun tarkkailu voidaan toteuttaa ohjelmassa esitetyllä tavalla. Selvitysmenettelykirjeiden lähetyssajankohta sekä määrä tulee vuosittain ilmoittaa Pirkanmaan ELY-keskukselle ja kunnallisille ympäristönsuojeluviranomaisille. Lisäksi mahdolliset haittailmoitukset tulee viipymättä raportoida YLVA-järjestelmässä häiriöilmoituksina.

Liitteessä 1 olevaan koostetaulukkaan tulee lisätä siitä puuttuvat Sarkinnevan ja Talasneva pohjoisen pöly- ja melutarkkailu. Pöly- ja melukirjeet tulee vähintään lähettää tarkkailuohjelman mukaisesti niiden tuotantoalueiden vaikutusalueen asukkaille, joiden ympäristöluvassa edellytetään pöly- ja meluseurantaa. Pöly- ja melukirjeet tulee lähettää lisäksi myös niiden tuotantoalueiden vaikutusalueille, joiden ympäristöluvissa on luparajoitteita koskien pöly- ja meluhaittaa, kuten esim. Niininevan tuotantoalue. Lisäksi Sompanevan tuotantoalueen Mustajärven pohjoisosan ranta-alueen asukkaille tulee lähettää kysely, mikäli pölyhaitasta tulee ilmoituksia.

### **Pohjavesitarkkailu**

Pirkanmaan pohjavesitarkkailu ja vesistöjen pinnankorkeuksien seurantataulukko (liite 6) sisältää myös Talasjärven pinnankorkeuden mittauksen, mikä tulee lisätä mainintana myös varsinaiseen ohjelma-asiakirjaan.

Arkkuinsuon pohjavesitarkkailusta puuttuu merkintä liitteen 1 koostetaulukosta. Arkkuinsuon pohjaveden pinnantarkkailua voidaan jatkossa toteuttaa kuudessa tarkkailukaivossa tarkkailuohjelman mukaisesti kaksi kertaa vuodessa keväisin ja syksyisin. Kaivoveden laatua tulee tarkkailla kahdesta tarkkailukaivosta (K12 ja K20) kolmen vuoden välein ohjelman mukaisesti.

Sompanevan turvetuotantoalueen pohjaveden tarkkailua toteutetaan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen 21.11.2019 Dnro EPOELY/1165/2019 hyväksymän tarkkailuohjelman mukaisesti. Sompanevan pohjaveden tarkkailusta ja sen toteutuksesta tulee lisätä liitteeseen 6 maininta.

Mustakeitaan pohjavesien tarkkailu tulee suorittaa uusista pohjavesiputkista 1–3 (ETRS-TM35 FIN 6887064–291534; 6886873–291567; 6887538–291597). Mustakeitaan pohjavesiputkista tulee mitata pinnankorkeus neljä kertaa vuodessa kuntoonpanon ajan sekä kolmen vuoden ajan, minkä jälkeen voi tarvittaessa tarkistaa tarkkailutiheyttä. Kuntoonpanon aikana veden laatua tulee tarkkailla pohjavesiputkista kerran vuodessa analysoimalla alkaliniteetti, pH, sähkönjohtavuus, sameus, väri, kemiallinen hapenkulutus ( $\text{COD}_{\text{Mn}}$ ), rauta ja mangaani. Lisäksi laatunäytteistä tulee tutkia happipitoisuus (määrä ja kyllästysaste) sekä vähintään kerran öljyjakeet ( $\text{C}_{10}\text{-C}_{40}$ ). Kuntoonpanon aikaisten näytetulosten perusteella arvioidaan pohjaveden laadun arvioinnin riittävyys.

Niininevan tuotantoalueen tarkkailukaivoista (7 kpl) voidaan pinnankorkeuden mittaus suorittaa esitetysti kahdesti vuodessa keväisin ja syksyisin. Mikäli tarkkailukaivojen veden riittävydessä havaitaan merkittävää poikkeamaa tai on poikkeuksellisen kuiva kesä, tulee pinnankorkeus tällöin tarkkailuohjelmasta poiketen mitata kesällä. Pohjavesiputkien pinnankorkeuden seuranta jatkuu nykyisellään. Pohjaveden laatua tulee ohjelman mukaisesti tarkkailla tarkkailukaivoista kolmen vuoden välein. Harjulammen, Pikku Harjulammen ja Sammakkolammen pinnankorkeuden mittaus voidaan toteuttaa kahdesti vuodessa keväisin ja syksyisin.

Saarikeitaan pohjavesiputkien ja kaivojen pinnantarkkailua tulee jatkaa neljä kertaa vuodessa sekä pohjavesinäytteet tulee ottaa vuosittain sekä määrittää nykyiset analyysit; alkaliniteetti, pH, sähkönjohtavuus, sameus, väri,  $\text{COD}_{\text{Mn}}$ , ammoniumtyyppi ( $\text{NH}_4\text{-N}$ ), nitriittityppi ( $\text{NO}_2\text{-N}$ ), nitraattityppi ( $\text{NO}_3\text{-N}$ ), rauta ja mangaani. Lisäksi näytteistä tulisi määrittää vähintään kerran happipitoisuus (määrä ja kyllästysaste) ja öljyjakeet ( $\text{C}_{10}\text{-C}_{40}$ ).

Pohjaveden laadun tarkkailu tulee ajoittaa tuotantokauden loppuun, loppukesään tai syksyyn ellei ympäristöluvassa ole muuta vaadittu.

Pohjaveden tarkkailutulokset sekä muutokset tarkkailussa tulee toimittaa Väylävirastolle osoitteeseen [kirjaamo@vayla.fi](mailto:kirjaamo@vayla.fi), silloin kun pohjavesitarkkailua suoritetaan junaradan läheisyydessä.

Kokkonevan ja Sydänmaannevan pohjavesitarkkailut päättyvät tuotantoalueiden lupavelvoitteiden päättyessä. Liite 6 tulee päivittää tarvittavilta osin.

## Raportointi

Vesistötarkkailutulokset tulee vuosittain raportoida tarkkailuohjelman mukaan tarkkailuvuotta seuraavan huhtikuun loppuun mennessä Pirkanmaan ELY-keskukselle sekä kuntien ja kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisille. Raportit tulee myös toimittaa tiedoksi kalatalousviranomaiselle Pohjois-Savon ELY-keskukselle. Vuosittaisessa vesistötarkkailuraportissa tulee taulukkojen ja diagrammien lisäksi lyhyesti kommentoida vähintään näytetuloksissa, tarkkailussa ja toiminnassa havaitut poikkeamat sekä mahdolliset muut valvonnan osalta tärkeät huomiot. Laajempi ja tarkempi vesistötarkkailuraportti tulee laatia joka 3. vuosi, siten että ensimmäinen laaja raportti toimitetaan tarkkailuvuodesta 2025.

Vesistötarkkailuraportit julkaistaan tarkkailuohjelman mukaan raportin valmistumisen jälkeen Neovan Oy:n internet-sivuilla (<https://www.neova-group.com/fi/vastuullisuus/turvetuotannonvastuullisuus/tarkkailuraportit/>) jonka lisäksi vesistötarkkailun tulokset viedään Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään avoimeen ympäristötietojärjestelmään. Tarkkailuraporttien julkistaminen tulisi tehdä noin kolmen kuukauden sisällä raportin valmistumisesta. Tarkkailuraportit on lisäksi vaadittaessa esitettävä niille, joiden etua tai oikeutta asia saattaa koskea.

Vuosiyhteenvedot laativalla henkilöllä tulee olla riittävät tiedot ja taidot turvetuotannon vesistökuormituksen sekä vesistövaikutusten arvioinnista.

Vesistö- ja pohjavesitarkkailun tulokset tulee viedä Vesla- ja Povet-rekistereihin 1 kk kuluessa niiden valmistumisesta. Pohjaeläintarkkailun näytteenottotiedot ja tulokset on talletettava Pohje-pohjaeläintietorekisteriin 6 kk kuluessa niiden valmistumisesta. Piilevätarkkailun näytteenottotiedot ja tulokset tulee toimittaa 6 kk kuluessa myös SYKE:n Piire-piilevärekisteriin.

Tarkkailuohjelman ja raporttien liitteinä esitetyissä havaintopaikkataulukoissa tulee esittää myös vedenlaatupaikkojen Vesla-rekisterin id-tunnukset.

Jos näytteenoton yhteydessä tai analyysituloksien perusteella ilmenee odotettua suurempaa ympäristövaikutusta, on siitä viipymättä

ilmoitettava Pirkanmaan ELY-keskukselle sekä kyseisen kunnan/kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

### **Ohjelman toteutus**

Näytteiden otossa on käytettävä ao. tehtävään sertifioitua tai vastaavan pätevyyden omaavaa henkilöä. Näytteet on analysoitava tutkimuslaitoksessa, jolla on dokumentoitu asiantuntemus (akkreditointi) tutkittavien analyysien osalta.

**Vaikutustarkkailuohjelma tulee päivittää vähintään viiden vuoden välein.** Tarkkailuohjelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa Pirkanmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Tarkkailuohjelmaan voidaan lisätä uusia tai/ja poistaa havaintopaikkoja uusien alueiden luvituksen, vanhojen alueiden ympäristölupien uusimisen tai tuotantoalueiden toiminnan päätyttyä. **Vaikutustarkkailuohjelman liitteet tulee tarvittavilta osin päivittää ja toimittaa tiedoksi Pirkanmaan ELY-keskukselle sekä tarkkailua toteuttavalle konsultille.**

Poikkeuksellisessa sään ääri-ilmiössä (erittäin voimakkaat sadejaksot tai pitkään kestänyt kuivuus) huomioiden toiminnanharjoittajan tulee viipymättä lisätä tarvittavaa näytteenottoa ja lähettää tulokset välittömästi lyhyesti kommentoituna ELY-keskukselle.

Päivitetty vaikutustarkkailuohjelma ei sisältänyt turvetuotantoalueiden käyttö- ja päästötarkkailua, joita toteutetaan ympäristölupien mukaisesti. Lisäksi luonnonsuojelullisissa tarkkailuissa ja kalataloudellisissa tarkkailuissa tulee noudattaa niiden omia erillisiä tarkkailuohjelmia.

## **Perustelut**

Pirkanmaan ELY- keskus katsoo, että esitetyn ohjelman mukainen tarkkailu mukaan lukien ohjelmaan määrätyt muutokset ja lisäykset, antaa ennalta arvioiden riittävät tiedot Neova Oy:n turvetuotantoalueiden vaikutuksista pinta- ja pohjavesiin sekä alueilta koituviin mahdollisiin pöly- ja meluhaittoihin.

### Vesistötarkkailu:

Vedenlaadun tarkkailua voidaan vaikutukseltaan vakiintuneiden, pienialaisten tai tuotannon loppuvaiheessa olevien alueiden osalta harventaa. Sen sijaan alueet, jotka ovat uusia, pinta-alaltaan suuria, muodostavat merkittävän osan valuma-alueesta yksin tai useamman tuotantoalueen kanssa ja joiden kuormitus on suurta tai joilla on havaittu heikentävää vaikutusta alapuolisiin vesiin tai jotka sijaitsevat ekologisesti herkkien tai arvokkaiden vesien valuma-alueella, on tarkkailu pääsääntöisesti vuosittaista.

Ympäristöministeriön turvetuotannon tarkkailuohjeessa (19.5.2020/13) linjataan, että "yksittäisen turvetuotantoalueen, jonka vaikutukset on

arvioitu vähäisiksi, veden laadun tarkkailua ei välttämättä ole tarpeen toteuttaa joka vuosi, vaan esimerkiksi joka kolmas vuosi". Jos samalla valuma-alueella tai saman järven vaikutusalueella on useita tuotantoalueita, kyse ei ole kuitenkaan enää yksittäisestä turvetuotantoalueesta. Tällaisilla alueilla vaikutustarkkailun tulee jatkua jokavuotisena. Täten tarkkailua tulee jatkaa jokavuotisena valuma-alueilla (3. jakovaihe), joilla on useita turvetuotantoalueita, kuten 35.538 Nerכוןjärven valuma-alue, missä sijaitsevat Talasneva pohjoisen, Hakonevojen ja Hirvinevan tuotantoalueet, 35.574 Samatkanjoen valuma-alue (Hakonevat, Lylyneva) sekä 35.535 Vuorijoen valuma-alue, missä sijaitsevat Nivusnevan, Ristinevan ja Sarkinneva turvetuotantoalueet.

Tuotantoalueiden vesistövaikutusten tarkkailuvälin tiheyden harkinnassa on tullut huomioida turvetuotantoalueen pinta-alan lisäksi vastaanottavien vesistöjen tila ja herkkyys kuormitukselle. Arvioinnissa on lisäksi huomioitu jo tuotannosta poistuneet alueet. Kyrösjärven Kovalahteen ja Uuraslahteen laskevien valuma-alueiden 35.525 Kokemusjoen valuma-alueella (Niinineva, Rukoneva) sekä 35.522 Mylly-Kartunjoen valuma-alueella (Saarikeidas, Vuorenpää-Vatilahteenneva) vesistötarkkailua tulee jatkaa kahden vuoden välein Kyrösjärven lahtialueiden tila huomioiden. Tarkkailutiheydessä on lisäksi huomioitu Rukonevan ympäristöluvassa asetettu tarkkailutiheys. Sompanevan tuotantoalueen vesistötarkkailua tulee jatkaa vuosittain tuotantoalueen koko sekä alapuolisten vesistöjen herkkyys huomioiden.

Hanhisuon ja Lylysuon vesistötarkkailua tulee toteuttaa edelleen vuosittain vesienkäsittelyrakenteiden haasteiden takia. Hanhisuon pintavalutus kentän sekä Lylysuon Pirkanmaan turvetuotantoalueiden ainoan kemikalointilaitoksen vaikutusten varmistamiseksi vesistötarkkailua tulee vuosittain jatkaa, kunnes järjestelmien toiminta tasaantuu.

Vesistöjen vaikutustarkkailuohjelmassa ei ole otettu huomioon muuttuvia olosuhteita, kuten lisääntyneitä sään ääri-ilmiöitä, esim. rankkasateita tai normaalia pidempiaikaista sadejaksoa. Näitä seurataan pääasiassa turvetuotantoalueiden päästötarkkailussa. Tuotantoalueiden vesistövaikutuksia tarkkaillaan tulee kuitenkin huomioida poikkeustilanteet ja lisätä seurantaa, mikäli olosuhteet sen vaativat.

Vaikutustarkkailuohjelmassa vesistötarkkailunäytteistä tehtävien määritysten taulukkoon 1 (s. 7) on merkitty käytettäväksi kiintoaineen suodatinkooksi (GF/C 1,2 µm). Kyseinen suodatinkoko on ollut aiemmin yleisesti käytössä. Ympäristöministeriön turvetuotannon tarkkailuohjeessa (19.5.2020/13) suositellaan vesistötarkkailussa määritettävän kiintoaineen suodatinkoko muutettavan vesistötarkkailussa 1,2 µm:stä 0,4 µm:iin. Tämän menetelmän käyttöä suositellaan ja sen käyttöönottoon ohjataan turvevalvonnan

vesistövaikutusten tarkkailussa. Pienemmällä suodatinkoolla saadaan kiintoaineen pitoisuuteen paremmin mukaan myös humuskompleksit ja hienojakoinen epäorgaanisen aines, ja siten voidaan tarkemmin arvioida kiintoaineen vaikutuksia vesien tilaan. Nykyisellään pienempää suodatinkokoa käytetään yleisesti laajasti vesientarkkailussa kiintoaineen määrittämisessä. Kiintoaineen määrittäminen 0,4 µm:n suodattimella tulee päätöksen mukaan määrittää vuoden ajan ohjelman mukaisen suodatinkoon rinnalla. Tällöin saadaan kiintoaineen tarkkailuaineistoa ja pystytään paremmin arvioimaan humusaineen määrää sekä vertailtavuus aiempaan tarkkailuun ja päästötarkkailuun säilyä. Kiintoaineen koostumuksen tarkemmat tutkimukset on kohdistettu niille järville ja niihin laskeviin joille, joissa turvetuotannon aiheuttamien liettymien esiintymistä on ympäristölupien mukaan tullut selvittää sekä uuden Mustakeitaan alueen alapuolisille vesille. Ympäristöministeriön ohjeessa pienemmän suodatinkoon käyttö on vahvasti suositeltavaa, mutta ei sitovaa. Sen takia kyseisen vuoden tarkkailunäytteiden vertailun jälkeen Pirkanmaan ELY-keskus arvio kiintoaineen määrittämisessä käytettävän suodattimen.

Virtavesinäytteiden määrittämisessä edellytetään lisättävän happipitoisuuden määrittäminen, koska virtaveden happipitoisuus vaikuttaa kalastoon ja virtavesien tilaan.

#### Biologiset tarkkailut:

Biologista tarkkailua tehdään ympäristölupien sitä edellyttäessä. Biologisella tarkkailulla kerätään tärkeää tietoa etenkin silloin, kun turvetuotannon kuormitus on paikallisesti merkittävää ja alapuolinen vesistö on herkkä tai omaa erityisiä luonnonarvoja. Biologista tarkkailua tulee toteuttaa erityisesti niillä alueilla, joilla on liettymäongelmia alapuolisessa vesistössä.

Mustajärven biologisesta tarkkailusta tulee huolehtia, jos Sompanevan tuotannosta aiheutuu pölyhaittaa.

#### Pöly- ja melutarkkailu:

Pölypäästöistä aiheutuu yleensä ennemminkin viihtyisyys- ja likaantuvuushaittaa kuin terveyshaittaa. Siten vuosittaisilla pöly- ja melukirjeillä tavoitetaan turvetuotantoalueiden pöly- ja meluhaittoille altistuvat asukkaat. Saatujen ilmoitusten avulla voidaan vastaavasti ennalta ehkäistä tai vähentää aiheutuvia haittoja, kun selviää minne haitat ovat kohdentuneet. Lähetettäessä pöly- ja melukirjeet tarkkailuohjelman mukaan tuotantoalueen lähialueen asukkaille, voidaan varmistua pöly- ja melua rajoittavien määräysten toteutumisesta. Sekä ennakoita ja estää mahdollisten haittojen eskaloituminen ja välttää pöly- ja melumittaukset.

### Pohjavesien tarkkailu:

Turvetuotannon vaikutuksia pohjaveden korkeudelle ja laadulle on tärkeää seurata. Tuotannon vähentyessä voidaan perustellusti pinnankorkeuden seurantaan myös harventaa, koska vaikutukset myös vähenevät.

Arkuinsuon tarkkailukaivojen pinnankorkeuden tarkkailua voidaan vähentää vuosittaisesta neljästä kerrasta kahteen, koska muutokset pinnankorkeudessa ovat olleet tarkkailujaksolla (2014–2022) hyvin maltilliset. Havaitut pinnankorkeuden muutokset ovat selvemmin näkyneet tarkkailujaksolla kevään ja syksyn mittauksissa. Lisäksi Arkuinsuon tuotantoalue on pienentynyt.

Niininevan tuotantoalueen tarkkailukaivoista pinnankorkeuden mittausta voidaan toteuttaa esitetysti, koska pinnan korkeuksissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia aiemmassa seurannassa. Tarkkailua tulee kuitenkin tihentää, jos merkittäviä muutoksia pohjaveden korkeuksissa havaitaan.

Pohjaveden laatunäytteistä on Mustakeitaan ja Saarikeitaan määrityksiin edellytetty Ympäristöministeriön turvetuotannon tarkkailuohjeen (19.5.2020/13) mukaisesti lisättävän happipitoisuuden (määrä ja kyllästysaste) määrittäminen sekä vähintään kerran öljyjakeiden (C<sub>10</sub>-C<sub>40</sub>) määritys. Kuntoonpanon aikaisten näytetulosten perusteella arvioidaan pohjaveden laadun arvioinnin riittävyys.

### Raportointi ja ohjelma:

Vaikutustarkkailun raportointi tulee hoitaa asianmukaisesti ja huolehtia vesistövaikutustarkkailutietojen saavutettavuudesta. Näytteenotossa ja analysoinnissa tulee huolehtia sertifikaattien edellyttämistä vaatimuksista.

Mikäli tuotantoalueiden vesistövaikutus tarkkailun perusteella kasvaa tai vesiensuojelun toimivuus heikentyy tai alapuolisissa vesistöissä havaitaan odottamattomia tai lisääntyneitä haittavaikutuksia, voidaan tarkkailua lisätä ELY-keskuksen päätöksellä.

Turvetuotantoalueiden vaikutustarkkailuohjelman tulee päivittää säännöllisesti ja sen liitteiden ajantasaisuudesta tulee huolehtia.

## **Käsittelymaksu ja sen määräytyminen**

Käsittelymaksu on 1 320 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu perustuu Valtioneuvoston asetuksen (1272/2020) liitteen maksutaulukon mukaan tarkkailusuunnitelman tai muutoksen hyväksymispäätöksestä peritään 55 €/h (24 h x 55 = 1 320 €).



Käsittelymaksun määräytymisessä noudatetaan kyseistä päätöstä, koska tarkkailuesitys on tullut vireille 15.12.2021.

## Tarkkailuohjelman voimassaolo ja muuttaminen

Päätös on voimassa toistaiseksi. Tarkkailupäätöstä voidaan muuttaa hankkeesta vastaavan, valvontaviranomaisen, asiassa yleistä etua valvovan viranomaisen tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta.

Lisäksi tarkkailuohjelmaan voidaan tarvittaessa tehdä pieniä muutoksia kuten tarkkailun suorittamistapaan tai aikatauluihin Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa erikseen sovittavalla tavalla siten, ettei tarkkailun luotettavuus heikkene.

## Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 62, 64, 65, 96 ja 192 §

Hallintolaki (434/2003) 34, 43 ja 44 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 4 ja 8 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2021 (1272/2020)

Länsi-Suomen ympäristölupaviraston ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston lupapäätökset

Turvetuotannon tarkkailuohje (YM 2020:13)

## Päätöksestä tiedottaminen

**Päätös** Neova Oy

## Päätöksestä tiedottaminen

Pirkanmaan ELY-keskus tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen ELY-keskusten verkkosivuilla: [www.elykeskus.fi/pirkanmaa](http://www.elykeskus.fi/pirkanmaa) > Ajankohtaista > Kuulutukset

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan kaupunkien ja kuntien yleisessä tietoverkossa.

## Tiedoksi

Ikaalinen (ympäristönsuojeluviranomainen)

Kihniö (ympäristönsuojeluviranomainen)

Parkano (ympäristönsuojeluviranomainen)

Punkalaidun (ympäristönsuojeluviranomainen)

Urjala (ympäristönsuojeluviranomainen)

Virrat (ympäristönsuojeluviranomainen)

Ylöjärvi (ympäristönsuojeluviranomainen)

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus  
Keski-Suomen ELY-keskus  
Pohjois-Savon ELY-keskus, kalatalousviranomainen  
Varsinais-Suomen ELY-keskus  
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

### **Asiakirjan hyväksyntä**

Päätöksen on esitellyt ylitarkastaja Kaisa Pieniluoma ja ratkaissut ylitarkastaja Anneli Vainonen. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti ja merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

### **Muutoksenhaku**

Tähän päätökseen saa hakea oikaisua Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta 30 päivän kuluessa päätöksen antamisesta. Päätöksestä perittyyn suoritemaksuun voi hakea oikaisua samassa järjestyksessä kuin pääasiaan haetaan oikaisua. Oikaisuvaatimusosoitus on liitteenä 2.

### **Liitteet**

Oikaisuvaatimusohje  
Tarkkailuohjelma liitteineen

Liite 2.

## OIKAISUVAATIMUSOHJE

### Oikaisuvaatimusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen oikaisua **Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Oikaisuvaatimuskirjelmä liitteineen on toimitettava Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon. Oikaisuvaatimuskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Oikaisuvaatimus liitteineen voidaan lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun oikaisuvaatimuksen on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

### Oikaisuvaatimuksen teko aika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

### Oikaisuvaatimuksen teko aika

Oikaisuvaatimus on jätettävä viimeistään 29.03.2024

### Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa, joka osoitetaan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- oikaisua hakevan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero sekä mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa
- miltä kohdin oikaisua haetaan, mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla niitä vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä

- päätös, johon oikaisua haetaan alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin oikaisun vaatija vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti, selvitys asiamiehen toimivallasta

**Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot**

käyntiosoite: Wolffintie 35, Vaasa  
postiosoite: PL 5, 13035 AVI  
puhelin: 0295 016 000  
faksi: 06-317 4817  
E-mail: [kirjaamo.lansi@avi.fi](mailto:kirjaamo.lansi@avi.fi)  
aukioloaika: ma-pe klo 8.00–16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

**Oikeudenkäyntimaksu**

Oikaisuvaatimukseen annettavasta päätöksestä peritään maksu valtion maksuperustelain (150/1992) perusteella.

**Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku**

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua samassa järjestyksessä kuin pääasiaan haetaan oikaisua.

Tämä asiakirja PIRELY/18230/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PIRELY/18230/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Pieniluoma Kaisa 28.02.2024 12:35

Ratkaisija Vainonen Anneli 28.02.2024 12:45